

Rhijnvis Feithlaan 150, Alkmaar

Akoestische beschouwing

Driessen Vastgoed B.V.

COLOFON

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Akoestische beschouwing
Identificatienummer:	NL.IMRO.0361.BP00204-0201
Status:	ontwerp
Datum:	20 november 2023
Projectnummer Buro SRO:	SR220236

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	Driessen Vastgoed B.V.
Contactpersoon opdrachtgever:	B. Groen
Contactpersoon gemeente Alkmaar:	B. Groot

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Mr. J.J. van Nuland
Bezoekadres vestiging Utrecht:	't Goylaan 11, 3525 AA Utrecht
Telefoon:	030 - 2679198
E-mail:	utrecht@buro-sro.nl
Internet:	www.buro-sro.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Inleiding	5
Hoofdstuk 2	Beoordelingskader	6
2.1	Milieuzonering	6
2.2	Stappenplan	7
Hoofdstuk 3	Beschouwing AZ	8
3.1	Huidige situatie	8
3.2	Doorlopen stap 4	13

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Driessen Vastgoed B.V. is voornemens om aan de Rhijnvis Feithlaan 150 het gebied te transformeren van een locatie voor kantoren naar een woonlocatie. Initiatiefnemer, Driessen Vastgoed B.V., wil het bestaande kantorengedouw slopen en twee nieuwe appartementengebouwen realiseren, met ruimte voor maximaal 79 woningen. Daarnaast wordt het bestaande parkeerterrein opnieuw ingericht.

De planlocatie is gelegen op circa 150 meter van het AZ-stadion. Het AZ-stadion is een zogenaamd milieucategorie 4.2 bedrijf. De beoogde nieuwbouw staat niet op voldoende afstand van het stadion. Om te beoordelen of de beoogde ontwikkeling inpasbaar is en voldoet aan een goede ruimtelijke ordening is deze nadere akoestische beschouwing opgesteld.

Hoofdstuk 2 Beoordelingskader

2.1 Milieuzonering

Voor het beoordelen van de invloed van nabijgelegen bedrijvigheid op de nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen is de VNG-publicatie "Bedrijven en Milieuzonering" een gangbaar instrument. Milieuzonering is een algemeen aanvaarde methode binnen de ruimtelijke planning. Deze publicatie is ontworpen om te onderzoeken of er in nieuwe situaties een aanvaardbare woon- en leefomgeving ontstaat en biedt daarvoor een stappenplan.

De VNG heeft in de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' een lijst opgenomen met daarin de minimale richtafstanden tussen een gevoelige bestemming en bedrijven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar twee omgevingstypen: 'rustige woonwijk en rustig buitengebied' en 'gemengd gebied'. De te hanteren richtafstanden zijn in onderstaande tabel (t/m categorie 4.2) weergegeven. Indien van deze richtafstanden afgeweken wordt, dient een nadere motivatie gegeven te worden waarom dat aanvaardbaar is. Als gevolg van jurisprudentie heeft de publicatie bijna de status van 'pseudo-wetgeving' gekregen waarvan slechts gemotiveerd kan worden afgeweken. (ABRvS 13 mei 1997, BR 1997, 830 én ABRvS 3 april 2001, JM 2001, nr. 85).

Milieucategorie	richtafstand rustige woonwijk en rustig buitengebied	gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m

Milieuzonering zorgt ervoor dat bedrijven of activiteiten een geschikte locatie vinden in de buurt van milieugevoelige functies, terwijl milieugevoelige functies op een verantwoorde afstand van bedrijven worden geplaatst. Op deze manier wordt een aanvaardbare woon- en leefomgeving gecreëerd. De VNG-publicatie fungeert als een instrument voor milieuzonering in de ruimtelijke planvorming, met betrekking tot aspecten zoals gevaar, stof, geluid en geur.

De richtafstanden van 'Bedrijven en milieuzonering' moeten zorgvuldig worden toegepast bij het plannen van milieubelastende activiteiten in de buurt van milieugevoelige functies. Hierdoor wordt getracht om overlast en risico's voor de omwonenden zoveel mogelijk te minimaliseren, terwijl bedrijven de zekerheid hebben dat ze hun activiteiten kunnen uitvoeren.

De VNG-richtafstanden zijn nuttig en bruikbaar, maar het is niet verplicht de handreiking te hanteren (ECLI:NL:RVS:2007:BC0539). De richtafstanden zijn slecht indicatief; dit betekent dat afgeweken kan worden van een richtafstand en bijvoorbeeld een kleinere afstand aangehouden kan worden. Naarmate de afwijking groter is, moeten er zwaardere eisen worden gesteld aan die motivering (zie punt 3 van de noot van P.C.M. Heinen en J.M.H.F. Teunissen bij ABRvS 6 juli 2005, BR 2006/242, ABRvS 2 april 2003, JM 2003/75, en ABRvS 5 oktober 2005, nr. 200409240/1). Aan de hand van bijvoorbeeld een akoestisch onderzoek kan aangetoond worden dat met andere afstanden ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat wordt gegarandeerd (zie ECLI:NL:RVS:2014:3604 en ECLI:NL:RVS:2015:1177).

De VNG-uitgave is primair bedoeld voor nieuwe situaties, zie ABRvS 5 januari 2011 (201002664/1/R3). Voor bestaande situaties kunnen de richtafstanden uit de VNG-brochure wel een indicatie zijn voor de aanvaardbaarheid van een plan vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, aldus de Afdeling, zie ABRvS 17 november 2010 (200909373/1/R3).

De VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering 2009' past niet meer binnen de integrale toepassing van de Omgevingswet. Al in 2017 heeft de VNG aangegeven het zogenaamde 'paarse boekje', niet meer geschikt te vinden voor toepassing onder de Omgevingswet. De richtafstanden zijn generiek voor elke opgenomen activiteit, maar de lokale praktijk vraagt juist om maatwerk en een lokale afweging. Daarom heeft de VNG in 2019 de uitgave 'Milieuzonering nieuwe stijl' gepubliceerd. Kern van deze publicatie is om de toelating van bedrijven te reguleren op basis van een voor een locatie beschikbaar gestelde milieuruimte per bedrijf, aan de hand van concrete milieuwwaarden.

Er wordt in de nieuwe 'Milieuzonering nieuwe stijl' geen gebruik meer gemaakt van milieucategorieën, maar van de gebruiksruimte. Onder gebruiksruimte wordt verstaan de ruimte die een bedrijf mag benutten, zoals geluid- of geurruimte. Er wordt dan bijvoorbeeld binnen een zone rondom woningen een maximale geluidsnorm voorgeschreven. Hoe groter de afstand tot de woningen, hoe hoger deze norm zal zijn. Dit is dus een verschil met de 'statische' afstandsnormen uit de oude handreiking die uitgaan van richtafstanden op basis van de grootste overlastfactor per categorie bedrijf.

2.2 Stappenplan

Het toetsingskader vanuit de VNG bedrijven- en milieuzonering bestaat uit vier stappen. In stap 1 wordt een beoordeling gemaakt op basis van de voorgeschreven richtafstanden zoals opgenomen in de publicatie. Deze richtafstanden zijn opgesteld met de veronderstelling van een omgevingstype dat vergelijkbaar is met een 'rustige woonwijk'. Indien de situatie echter overeenkomt met een 'gemengd gebied', is het toegestaan om de richtafstanden met één niveau te verlagen. Als voorbeeld, een richtafstand van 50 meter voor een rustige woonwijk wordt in een gemengd gebied verminderd tot 30 meter.

Wanneer woningen en andere locaties met gevoeligheid voor geluid zich dichterbij bevinden dan de voorgeschreven richtafstanden, kan in stap 2, 3 of 4 onderbouwd worden afgeweken van deze richtafstanden. Vanaf deze stappen is een grondig onderzoek vereist om de milieubelasting te beoordelen in overeenstemming met de omgevingsvergunning voor milieuzaken of het Activiteitenbesluit.

Hoofdstuk 3 Beschouwing AZ

3.1 Huidige situatie

3.1.1 Stap 1

De planlocatie aan de Rhijnvis Feithlaan is gezien de ligging nabij de A9, N9 en N242 aan te merken als gemengd gebied. Daarmee kan voor het aspect geluid een stapje teruggegaan worden. Dit geeft de navolgende aan te houden afstanden:

- Geluid 200 meter
- Gevaar 50 meter
- Geur 0 meter
- Stof 0 meter

Aan de richtafstand voor geluid wordt niet voldaan. Daarmee is stap 1 doorlopen en is een toets aan stap 2 nodig.

3.1.2 Stap 2

In stap 2 wordt getoetst of voldaan wordt aan de geldende grenswaarden. Deze grenswaarden zijn in de onderstaande tabel opgenomen.

Omgevingstype	Rustige woonwijk	Gemengd gebied
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAR,LT)	45 dB(A)	50 dB(A)
Maximale geluidsniveaus (L _{Amax})	65 dB(A)	70 dB(A)
Verkeersaantrekkende werking	50 dB(A)	50 dB(A)

Door Adviesburo Van der Boom is onderzocht wat de geluidsbelasting is van het AZ-stadion op de beoogde bebouwing (22-207 notitie 8 november 2023).

Gehanteerd geluidsmodel

Voor AZ is een revisie van de milieuvergunning aangevraagd. In dat kader is, in opdracht van AZ, door Cauberg Huygen een geluidsmodel opgesteld. In dit geluidsmodel is uitgegaan van een maximaal bezoekersaantal van 19.491 bezoekers. In het kader van de eerdere vergunningverlening is voor het maximale geluidsniveau ervan uitgegaan de emissie 20dB(A) meer is dan de bijdrage van de groep toeschouwers die bij het berekenen van de Langtijdgemiddelde Beoordelingsniveaus is opgesteld.

Op 25 februari 2023 zijn geluidsmetingen uitgevoerd door Cauberg Huygen om het geluidsmodel bij te werken. Uit de metingen is gebleken dat de emissie van maximale geluidsniveaus 25 dB(A) hoger is dan oorspronkelijk aangenomen, met de bijdrage van de groep toeschouwers meegerekend. Dit betekent dat de maximale geluidsniveaus 5 dB(A) hoger zijn dan tot op dat moment werd aangenomen. Deze verhoogde maximale geluidsniveaus, veroorzaakt door juichende toeschouwers, treden bijvoorbeeld op bij een doelpunt van de thuisclub.

Op basis van dit nieuwe geluidsmodel, welke dus ook voor de revisie-aanvraag is gebruik door AZ, is door Adviesburo Van der Boom de geluidsbelasting, als gevolg van AZ, berekend bij de nieuwe woningbouwlocatie.

Een memorandum over het geluidsmodel en de uitgevoerde metingen van Cauberg Huygen is als bijlage toegevoegd.

Onderzoeksresultaten

Uit het onderzoek van Adviesburo Van der Boom blijkt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de dagperiode ten hoogste 53 dB(A) bedraagt op de zuidgevels en 52 dB(A) op de noord- en oostgevels. Daarmee worden de richtwaarden van 50 dB(A) voor een gemengd gebied met hooguit 3 dB(A) overschreden.

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ bedraagt in de avondperiode ten hoogste 58 dB(A) op de zuidgevels, 57 dB(A) op de oostgevels en 52 dB(A) op de westgevels. Daarmee worden de richtwaarden van 45 dB(A) voor een gemengd gebied in de avondperiode ruim overschreden.

De piekniveaus L_{Amax} bedragen in de dag- en avondperiode ten hoogste 82 dB(A) op de zuidgevels, 82 dB(A) op de oostgevels en 71 dB(A) op de westgevels. Daarmee worden de richtwaarden voor een gemengd gebied van 70 dB(A) in de dagperiode en 65 dB(A) in de avondperiode overschreden.

Geconcludeerd kan worden dat niet voldaan wordt aan stap 2.

3.1.3 Stap 3

Indien stap 2 niet toereikend is, kan afgeweken worden van de waarden uit Stap 2 tot de waarden zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omgevingstype	Rustige woonwijk	Gemengd gebied
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (L _A ,L _T)	50 dB(A)	55 dB(A)
Maximale geluidsniveaus (L _A max)	70 dB(A)	70 dB(A)
Verkeersaantrekkende werking	50 dB(A)	65 dB(A)

Wanneer getoetst worden aan de waarden van Stap 3 kan vastgesteld worden dat voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau gedurende de dagperiode voldaan wordt aan de grenswaarden voor alle gevels. In de avondperiode worden de waarden op de zuidgevel en oostgevel overschreden.

Ook in stap 3 kunnen de richtwaarden voor de maximale geluidsniveaus (van 70 dB(A) gedurende de dag en 65 dB(A) gedurende de avondperiode) niet worden gehaald. Op de oostgevel worden de richtwaarden met respectievelijk maximaal 12 en 17 dB(A) overschreden.

3.1.4 Stap 4

Stap 4 stelt, indien niet aan stap 3 kan worden voldaan het bevoegd gezag toch kan besluiten om door te gaan met de inpassing. Daarbij is wel verplicht om dit grondig te onderzoeken en de afwijking goed te onderbouwen, waarbij ook de cumulatieve effecten met eventuele bestaande geluidsbronnen in beschouwing moeten worden genomen.

Wanneer de geluidsniveaus hoger zijn dan de streefwaarden zoals vermeld in "Bedrijven en Milieuzonering", dient er verder onderzoek te worden verricht om te bepalen of er ondanks de hogere niveaus nog steeds sprake is van een aanvaardbare woon- en leefomgeving.

3.2 Doorlopen stap 4

Nu niet aan stap 3 wordt voldaan wordt getoetst aan stap 4. De maximale geluidsniveaus zoals deze optreden worden veroorzaakt door het geluid van juichende toeschouwers. Bronmaatregelen aan dit geluid zijn niet realistisch. Het treffen van overdrachtsmaatregelen, zoals een geluidsschermbaan, zijn ook niet realistisch gezien de hoogte van de beoogde bebouwing. Een verplaatsing van de bron is ook niet realistisch.

Cumulatie

In het kader van stap 4 moet gemotiveerd worden waarom het bevoegd gezag een hogere geluidsbelasting in de concrete situatie acceptabel acht. Hierbij moet de eventueel reeds aanwezige geluidsbelasting worden betrokken in de afweging.

Het beoogde woongebouw ondervindt geluidsbelasting als gevolg van wegverkeer en als gevolg van de activiteiten van AZ. Bij de geluidbelasting door wegverkeer gaat het om een jaargemiddelde geluidbelasting. Die bedraagt voor al het wegverkeer tezamen ten hoogste 62 dB op de gevel (zonder aftrek). Voor de activiteiten van AZ betreft het piekgeluiden. Bij deze piekgeluiden gaat het om een hoog piekmoment met een hoog geluidsniveau. Die piekgeluiden bedragen ten hoogste 82 dB(A).

In deze casus is er akoestisch gezien sprake van ongelijksoortige grootheden (jaargemiddelden en pieken). Strikt genomen zijn deze niet te cumuleren. Wanneer toch gecumuleerd wordt bedraagt deze cumulatie $82 \text{ dB(A)} + 62 \text{ dB} = 82 \text{ dB(A)}$, dit omdat logaritmisch wordt opgeteld. Eenvoudig gezegd komt dit erop neer dat wanneer er een piek optreedt, door het juichen van het publiek van AZ, het wegverkeer als gevolg van dit juichen even niet te horen is.

Indien het niet mogelijk is om maatregelen te treffen, moet overwogen worden of woningbouw deze locatie passend wordt geacht (stap 4 volgens de principes van Bedrijven en Milieuzonering). Hieronder volgen de argumenten die de gemeente kan meenemen in haar overwegingen.

De acceptatie van omwonenden van een voetbalstadion is over het algemeen positief en welwillend. Uit ervaringen bij Go Ahead Eagles (Deventer) en FC Utrecht (Utrecht) blijkt dat stadions en het daarmee samenhangende geluid van supporters niet leidt tot klachten vanuit omwonenden. In de regel wordt dit door de buurt als omgevingsgeluid geaccepteerd. Het feit dat er een voetbalstadion in de buurt is, lijkt niet gepaard te gaan met veel hinder voor de omwonenden tijdens voetbalwedstrijden. Tijdens deze evenementen lijken de omwonenden niet vaak overlast te ervaren. Een interessant aspect van deze acceptatie is dat het juist de gebeurtenissen binnen het stadion zijn, zoals het scoren van de thuisploeg en het daaropvolgende gejuich, die positief worden ontvangen door de omgeving.

Het lijkt erop dat de vreugde en opwinding die ontstaan tijdens deze momenten door de omwonenden als plezierig en vermakelijk worden beschouwd. Hoewel dit wetenschappelijk niet is aangetoond wordt het wonen nabij een stadion als fijn ervaren en draagt dit bij aan het woonplezier. Dat dit zo ervaren wordt is blijkt uit de weerstand die ontstaat bij de verplaatsing van Stadion De Meer in 1996 naar de nieuwe locatie. Dit kan wijzen op een gevoel van gezamenlijkheid en betrokkenheid, waarbij de omwonenden deel lijken uit te maken van een groter geheel dat wordt gevormd door de voetbalcultuur.

Het feit dat de omwonenden de geluiden en emoties die gepaard gaan met een voetbalwedstrijd als positief ervaren, suggereert dat er een harmonieuze relatie is tussen het stadion en de directe omgeving. Dit kan te maken hebben met het feit dat de voordelen van het hebben van een voetbalstadion, zoals vermaak, sociale samenhang en een gevoel van trots voor de lokale gemeenschap, opwegen tegen mogelijke nadelen zoals geluidshinder.

Al met al lijkt de acceptatie van het voetbalstadion door de omwonenden gebaseerd te zijn op een positieve ervaring van de gebeurtenissen die zich binnen de stadionmuren afspelen, en dit draagt mogelijk bij aan een gevoel van saamhorigheid en positieve betrokkenheid tussen het stadion en de lokale gemeenschap.

De situaties waarin geluidsniveaus worden overschreden, zijn beperkt tot de momenten waarin er voetbalwedstrijden van AZ plaatsvinden. Deze overschrijdingen vinden hooguit twee dagen per week plaats, maar veelal minder, en zijn bovendien op voorhand bekend. Omdat deze momenten bekend zijn kunnen omwonenden zich voorbereiden op de te verwachten geluidshinder. Deze vooraf bekende momenten creëren een situatie waarin de buurtbewoners zich naar verwachting minder gestoord zullen voelen door het geluid.

Doordat deze geluidsoverlast beperkt is tot specifieke dagen en tijden, krijgen omwonenden ook de gelegenheid om anticiperende maatregelen te nemen, zoals het sluiten van ramen en deuren of het plannen van activiteiten buitenshuis tijdens deze periodes. Deze voorbereiding kan de impact van het geluid op het dagelijkse leven van de omwonenden verminderen, waardoor zij mogelijk meer begrip tonen voor de situatie.

Door vooraf omwonenden te informeren over de momenten wanneer geluidsoverlast kan optreden draagt bij aan een communicatieve relatie tussen het voetbalstadion en de omgeving, waardoor de verwachting is dat de omwonenden de geluidssituatie als minder belastend zullen ervaren. Dit informeren kan eenvoudig doordat de 'wedstrijdkalender' zoals deze door de KNVB jaarlijks wordt gemaakt vroegtijdig landelijk kenbaar is. AZ kan deze kalender actief bij de bewoners onder de aandacht brengen. Dit zal nog nader met AZ worden afgestemd.

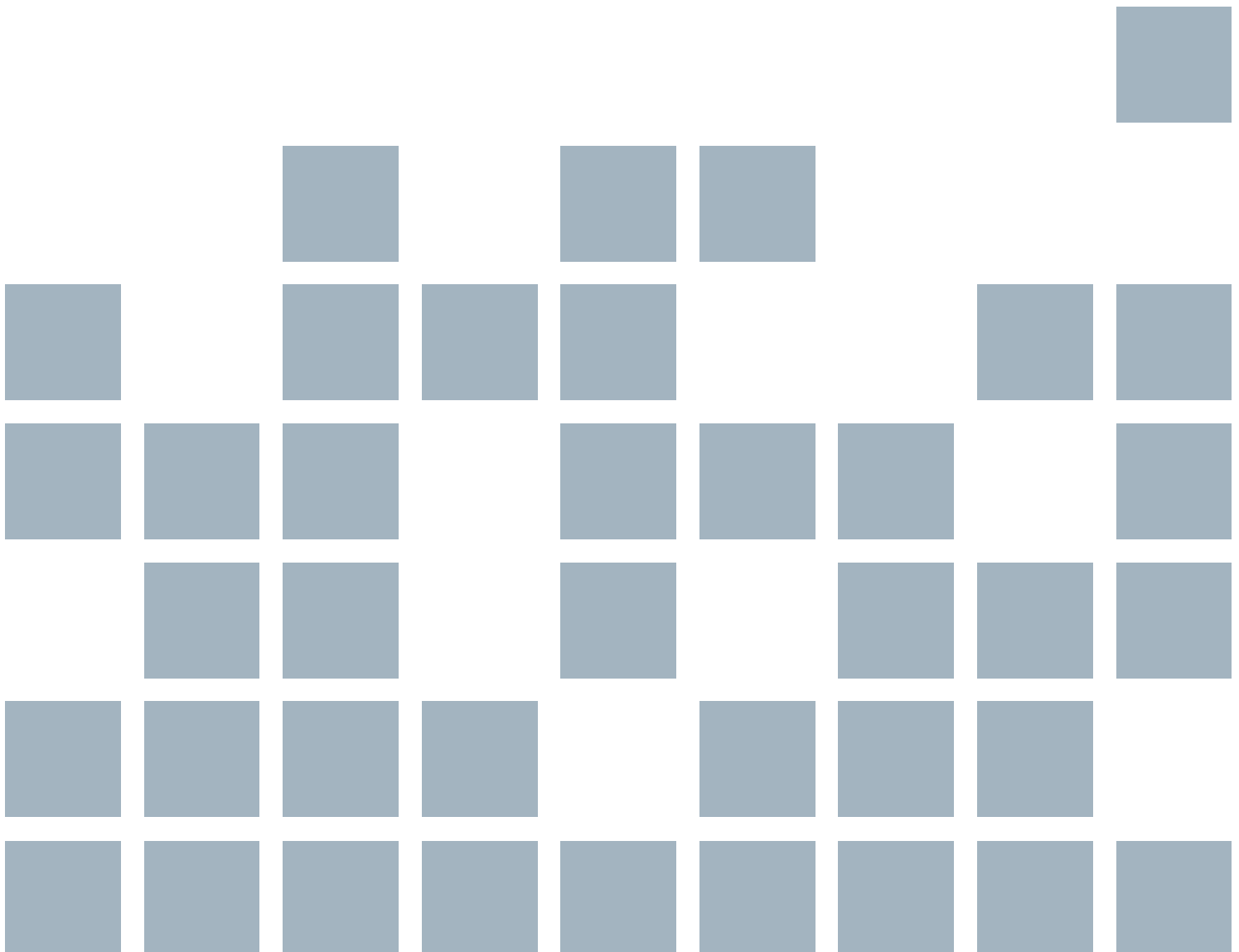
In Alkmaar is er momenteel een aanzienlijke vraag naar woningen, vooral naar betaalbare woningen. Ondanks deze vraag is de bouw van nieuwe woningen tot nu toe nog niet voldoende om aan de behoefte te voldoen. Hierdoor blijft de dringende noodzaak bestaan om binnen het bestaande stedelijke gebied nieuwe woningen te realiseren.

Voor de betreffende locatie wordt het als acceptabel beschouwd om op bepaalde momenten af te wijken van de geldende normen, met name tijdens evenementen zoals een wedstrijd van AZ. Het feit dat deze afwijkingen zich beperken tot specifieke, incidentele momenten draagt bij aan de acceptatie van deze beslissing. Het belang van het creëren van woonruimte weegt dusdanig zwaar dat het rechtvaardigt om in bepaalde situaties flexibel om te gaan met normen en voorschriften. Naast dat het plan voorziet in nieuwe betaalbare woningen draagt het plan ook bij aan een kwaliteitsverbetering van de buurt en een verdere vergroening. Daarmee heeft het plan een positief effect die plan overstijgend is.

In verband met de geluidbelasting door wegverkeer worden de zuidgevels en de westgevels uitgevoerd als dove gevels. Deze gevels vervallen daardoor als toetspunten voor AZ. Omdat bij de woningen wel voldaan moet worden aan het wettelijk binnenniveau vanuit het bouwbesluit dient de gevelwering, ten gevolge van wegverkeer, tenminste 32 dB(A) te bedragen. Daarmee bedraagt het piekniveau binnen de woningen door piekniveaus vanuit het stadion hooguit 50 dB(A). Dit komt overeen met de grenswaarde van 50 dB(A) in de avondperiode en is daarmee acceptabel.

Voor de piekniveaus die op de oostgevel (niet dove gevel) optreden als gevolg van juichend publiek kan in lijn met het Activiteitenbesluit ervoor gekozen worden dat piekniveaus overdag uitgezonderd zijn van toetsing. Nu dit in het kader van het Activiteitenbesluit door de landelijke wetgever als acceptabel wordt geacht is het te overwegen dat ook in deze situatie een vergelijkbaar optreden piekniveau als acceptabel wordt geacht.

Als gevolg van de geluidsbelasting door het wegverkeerlawaai dient de oostgevel te voorzien in een geluidwering van 27 dB. Daarmee is het binnenniveau door piekgeluiden als gevolg van het geluid van AZ circa 55 dB. Door de geluidwering te verhogen naar 32 dB(A), en daarmee op hetzelfde niveau te brengen als de zuidgevel, daalt het binnenniveau door piekgeluiden als gevolg van het geluid van AZ naar 50 dB voor piekgeluiden. Daarmee wordt voldaan aan de grenswaarden voor piekniveaus in een woning naar analogie van het Activiteitenbesluit. Deze gevelwering wordt middels een voorwaardelijke verplichting in de bestemmingsregeling vastgelegd.

buro-sro.nl

stedenbouw + ruimtelijke ordening + ontwikkelingsmanagement